

og et Indblik i Naturens vulkanske Værksted som sjældent faas andre Steder paa Jorden. Kulsorte, glitrende Obsidianklipper, mangefarvede Flodkløfter af Rhyolit, højt sprudende Kilder med deres underlig formede Kalk og Kiselaflejringer og pragtfulde Farver, som oftest skyldes Alger, de mærkeligt formede Bassiner og Kilderør, Kildeterrasser og Dyndvulkaner med deres farvede, kogende Lervælling o. s. v. Alt dette glider som et Panorama forbi Læserens Øjne i broget Mangfoldighed. Forf. giver ogsaa en kortfattet Oversigt over de varme Kilders almindelige Naturforhold. Af Teorier om Geysirfænomenernes Oprindelse findes der som bekendt en Mængde, men Forf. omtaler kun to, Bunsens Teori fra 1846, samt Th. Thorkelssons Hule-Teori fra 1906. Den sidste Teori er forresten ikke ny, men allerede fremsat af Mackenzie i Aaret 1810, men er saa 1906 bleven forbedret af Thorkelsson. Ingen af disse Teorier kan dog tilfredsstillende Nutidens Geologer, da de kun passer under særlige Forhold, som sjældent er tilstede. Derfor havde det været ønskeligt om Forf. ogsaa havde nævnt nogle af de nyeste Geysir-Teorier, skønt man godt kan sige, at Problemet i sin Almindelighed endnu kan betragtes som uløst.

I sidste Kapitel skildres Parkens Dyr- og Planterverden. Dyrene er her fuldstændig fredede og Bjørnene er bleven saa tamme, at de snuser omkring i Hotellernes Affaldsdynger for at søge efter Madlevninger og tigger af de Rejsende. Endvidere findes her de sidste Rester af de fordum saa talrige Bisonhjørde, Bjærgfaar, Wapiti, Daadyr, Bævere, Oddere, Skunks og meget andet, alt i en paradisisk Tilstand under Regeringens Beskyttelse. Prof. Olufsens Bog passer særdeles godt ind i den Serie af folkeoplysende Skrifter, som Udvalget paa en saa fortrinlig Maade gennem Aarrækker har udgivet til Gavn og Glæde for mange. Beskrivelsen af Yellowstone Park vil, baade paa Grund af den underholdende Form, og det interessante og belærende Indhold, som er godt lagt til Rette for Lægfolk, sikkert finde mange Læsere.

Th. Thoroddsen.

Proceedings of the National Park Conference 1915. Glimpses of our National Parks 1916. Forests of Mount Rainier National Park 1916. Features of the Flora of Mount Rainier National Park 1916. Forests of Yosemite

Sequoia, and General Grant National Parks 1916.

Der er tidligere i dette Tidsskrift givet Anmeldelser af de udmærkede Piecer, som de forenede Staters Indenrigsministerium udgiver om Republikens Nationalparker. Disse Publikationer er nu bleven forøget med ovenstaaende Værker, som vi ikke noksom skal gøre opmærksom paa, da de indeholder en Sum af betydende Data for Geografer og geografisk interesserede, for ikke at tale om de fortrinlige Vejledninger, de giver Besøgende i Parkerne. Disse Park-Publikationer er bleven eller bliver efterhaanden en hel Literatur, der omfatter alle Specialiteter indenfor Geografien. De første sparsomme geografisk-statistiske Oversigter over Parkerne er bleven efterfulgt af særlige geologiske og fysisk-geografiske Publikationer, og nu, som vi ser af ovenstaaende Titler, de plante-geografiske, hvilke forhaabentlig i Fremtiden efterfølges af dyre-geografiske og etnografisk-arkæologiske. Alle de til Dato udkomne Piecer af den her nævnte Art udmærker sig ved et klart, let læseligt Sprog, ved en Mængde saare ønskelige Data, ved utallige fortrinlige og instruktive Illustrationer og ved en meget billig Pris. Uden at komme ind paa Detaillerne i disse Publikationer, tror Anmelderen, der har besøgt en stor Del af Parkerne, at kunne sige, at de samlede giver en fortrinlig Oversigt over U. S. Naturfysiognomi.

Ole Olufsen.

Die Bedingungen für das Gedeihen der Seidenzucht und deren volkswirtschaftliche Bedeutung, von Hofrat Johan Bolle, Berlin 1916. »Die Förderung des Seidenbaues in der asiatischen Türkei, von Hofrat Johan Bolle.«

Den første er udkommet som et Hefte af Flugschriften der deutschen Gesellschaft für angewandte Entomologie, den sidste som Afhandling i Österreichische Monatsschrift für den Orient, og der kan for saa vidt være Grund til at gøre opmærksom paa disse Publikationer, som Silken rimeligvis vil komme til at spille en større Rolle som Beklædningsstof, end den gør nu, og fordi denne Industri sikkert har en Fremtid for sig i Erhvervslivet. Særlig i de Lande, hvor den for Tiden trives, vil dens Produktion søges hævet, men ogsaa i Lande, hvor der ikke før har været Silkeavl, kan den

mulig indføres med Udsigt til gode Resultater. Her i Danmark har der ogsaa været Folk, som har syslet med Tanken om Silkeavl, men da Morbærtræet, hvortil Silkeavl nærmest maa knyttes, kun vanskeligt trives her, maatte der søges andre Vegetabler, som Silkeormen kan leve af.

Morbærtræet kan vokse i de forskellige Klimaer fra Troperne til op i Norge, men jo mildere Klimaet er, jo længere bliver dets Vegetationsperiode og desto yppigere dets Løv, hvoraf Larverne lever, Larverne foretrækker det hvide Morbærtræs (*Morus albas*) Løv fremfor alt andet Løv og ogsaa for det sorte Morbærtræs (*Morus nigra*) Blade. Af de Egne, hvor Morbærtræet bedst trives, skal nævnes: Kina, Japan, Korea, til Dels Mandschuriet, Kochinkina, Fillipinerne, Annam, Siam, Kaukasus, ligesom Anmelderen har haft Lejlighed til at konstatere den pragtfulde Vækst af Morbærtræer i Turkestan, Bokhara og Khiva. I det russiske Centralasien vil Silkeindustrien, der her kun er i sin Begyndelse, have en rig Fremtid for sig. Endvidere kan nævnes Persien, Nordafrika og hele Sydevropa Syd for Donau og Alperne.

Forfatteren giver i disse Publikationer en indgaaende Oversigt over Silkeavl. Betingelserne for dens Trivsel og Rentabilitet, der sammen med mange udmærkede Illustrationer mulig ogsaa har Interesse for vor hjemlige Handel og Industri. Herom maa henvises til selve Værkerne. Af yderligere Interesse er Forfatterens Antagelse af, at denne Industri ogsaa vil kunne lønne sig for nordligere Lande, som f. Eks, Tyskland, og at den med Held kan drives som Bierhverv i mindre Hjem uden noget kostbart Apparat.

Ole Olufsen.

Daniel Bruun: Turistruter paa Island. III. Del. Det indre Højland. Foreningen »De danske Atlanterhavsøer«, 8° 276 Sider, 2 Kort. København 1913—1916.

Vi har tidligere her i Tidsskriftet (22. Bind, S. 133—134) omtalt Kaptajn Daniel Bruuns fortræffelige Rejsehaandbog over Island, hvis første og

anden Del blev udgivet af Foreningen »De danske Atlanterhavsøer« i Aarene 1912 og 1913. Nu er ogsaa tredje Del, der omhandler det indre, ubeboede Højland, udkommet. Denne sidste Del staar mindst lige saa højt som de tidligere udgivne, den indeholder en Mængde topografiske og historiske Oplysninger og er smykket med et Utal af oplysende Billeder. Bogen giver meget mere, end Titelen lover, den er ikke blot en Ledetraad for Rejsende, den indeholder ogsaa en fuldstændig geografisk Beskrivelse af Islands indre Højland, samt en udtømmende Skildring af disse Egenes Naturforhold, Opdagelses- og Undersøgelseshistorie. Af og til berøres ogsaa Beboernes Levevis og Næringsveje, forsaavidt de staar i Forbindelse med Benyttelsen af Højlandets Sommergræsgange og Samfærdsforholdene mellem de forskellige Landsdele. Bogen vil derfor have en blivende Betydning for alle dem, som beskæftiger sig med Islands Geografi. Efter at Forfatteren i to indledende Kapitler har givet en Oversigt over Rejsemaaden og Naturforholdene i Islands Indre, gaar han over til en udførlig Beskrivelse af Hovedruterne over Højlandet: Kjølur, Sprengisandur, Fjallabaksvegur samt adskillige Ekskursioner til de vilde Egne ved Vatnajökull og i Lavaørkenen Odadahraun. Landskaberne paa disse Ruter, og i deres Nærhed, beskrives nøje i alle Enkeltheder, saa Læseren faar et fyldigt og overskueligt Billede af den storslaede Natur i disse Ødemarker med deres vældige Jøkelkuper og Vulkaner, deres Lavastrømme og varme Kilder, deres Sand- og Grussletter, rivende Gletsjerelver o. s. v. Indboldet er saa afvekslende og saa godt illustreret, og Fremstillingen saa livlig, at mange andre end Turister og Rejsende vil finde Bogen baade underholdende og belærende, de vil ikke fortryde, at de med en saa kyndig Vejviser, har gjort Bekendtskab med en storslaet og ejendommelig Natur, hvor Polarlandenes Is og vældige, vulkanske Kræfter, under stadig Kamp gennem Aartusinder, har skabt Landskabsformer, som næppe har deres Sidestykke andre Steder paa Jordkloden.

Th. Thoroddsen.